

OGLAŠAJTE V
NAJBOLJŠEM
SLOVENSKEM
CASOPISU V OHIOU

Izvršujemo vsakovrsne
tiskovine

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

ADVERTISE IN
THE BEST
SLOVENE NEWSPAPER
OF OHIO

Commercial Printing of
All Kinds

CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY (SREDA), NOVEMBER 9, 1949

STEVILKA (NUMBER) 220

BURKE JE Z VELIKO VEĆINO IZVOLJEN ZA ŽUPANA

NOVI GROBOVI

LUDWIG CELHAR

Včeraj je po nesreči utonil v Painesville, O., dve in pol-letni Ludwig Celhar, sinček Ludwiga in Nettie Celhar iz 1020 E. 185 St. Deklisko ime matere je bilo Vidmar. Pogreb oskrbuje Zakrajskog pogrebni zavod. Pobrnosti bomo poročali jutri.

KATHERINE YURKOVICH

Snoči je preminila v Doctor's bolnišnici Katherine Yurkovich, rojena Panič, stara 67 let. Stanovala je na 19109 Muskoka Ave. Doma je bila iz Moravice, kjer zapušča nekaj sorodnikov. V Ameriki se je nahajala 51 let in je bila članica društva sv. Josipa št. 99 HBZ.

Tukaj zapušča hčeri Sophie in Mrs. Ann Debelak, sina Frančka, brata Steve Panič v Detroit, Mich., in več sorodnikov. So-preg Peter je umrl leta 1946. Pogreb se vrši v petek popoldne ob 1. uri iz Žletovega pogrebnega zavoda, 158 E. 102 St., na Highland Park pokopališče.

EVA E. LEDVINA

Pogreb pokojne Eve E. Ledvina se vrši v četrtek popoldne ob dveh iz Golubovega pogrebnega zavoda na Lake View pokopališče.

BELGIJSKI KOMUNISTI
PROTI VRNITVI KRALJA

BRUSELJ, 7. nov.—Belgijski komunisti so včeraj privedli viharne demonstracije proti belgijskemu kralju Leopoldu, ki se sedaj nahaja v begunstvu.

Kakšnih 12,000 komunistov je v triurnih demonstracijah zahtevalo, da "kralj ostane v Švicariji."

Vrnitev kralja zagovarjajo belgijski katoličani. Poleg komunistov pa se mu zoperstavljajo tudi socialisti, ki so obljubili, da se bodo v polnem soglasju z mnenjem belgijskih rodujubov borili proti poskusom, da se Belgijem vsili pobeglega kralja.

Gerilec prinesel
dokaz, da se je
zares "skesa"

GREVENA, Makedonija, 8. nov.—V makedonski vasi Megalon Sirinu se je danes pojavit neki Thomas Dovas, ki je odšel v gerilce, ko je v Grčiji izbruhnila civilna vojna.

Prebivalci niso verjeli svojim očem, ko so Dovasa videli na glavnem trgu.

Bivši gerilec, ki je na rameh imel vrečo, se je takoj podal po veljniku monarhistične posadke. Stopil je pred njega in rekel:

"Prisel sem, da se predam."

Ko je to izjavil, je odprl vrečo in stresel na tla pet odsekajočih človeških glav—štiri moške in eno žensko.

"To so moji tovarisi gerilci. Ubil sem jih in jim odsekal glave, ker sem želel dokazati, da sem se v resnicu skesa!"

Republic Steel Corp. je tudi podpisala sporazum za penzije za nadaljnih 54,000 delavcev

Kontrakt za \$100 mesečne penzije je podoben dvema, ki sta bila sklenjena z Bethlehem in Jones & Laughlin Corp.

PITTSBURGH, 8. nov.—Predstavniki The Republic Steel Corp. in CIO United Steelworkers unije so danes podpisali sporazum za penzije in zavarovanje, ki bo veljal za nadaljnih 54,000 delavcev, od teh za 12,000, ki so vposleni ni v Clevelandu.

Tretja na javečja jeklarska družba v deželi je sprejela kontrakt, ki je kar se penzije tiče, podoben kontraktoma sklenjenima z Bethlehem in Jones & Laughlin Corp.

Delavci stari nad 65 let, ki imajo 25 let dela, bodo upravičeni na najmanj \$100 mesečne penzije. Oni delavci, ki so sicer stari 65 let, toda imajo le 15 do 25 let vposlenosti pri korporaciji, bodo dobili proporne penzije, kakor na primer za 15 let 60 odstotkov minimalne penzije, 20 let 80 odstotkov itd.

Kar se zavarovanja tiče, se sedanjem zavarovalni načrt korporacije nadaljeval, toda z zvišanimi podporami. Uposlni bodo še vnaprej plačali za ta načrt 3½ centa na uro, družba pa 2½ centa. Zaradi tega čiste meze delavcev ne bodo zmanjšane.

Prvi delavci, ki izpolnjujejo pogoje, bodo soglasno s kontraktom začeli prejemati penzije s 1. januarjem leta 1950. Sam kontrakt pa bo veljal pet let, toda koncem prihodnjega leta se bo o njemu ponovno razmotrivalo.

U. S. Steel Corp. še vedno molči

Orijaska jeklarska družba, največja v Ameriki, U. S. Steel Corp., pa še vedno ni naznanila, če bo ali pa ne tudi ona sledila vzgledu treh jeklarskih korporacij. Predstavnik U. S. Steel Corp. je naznal, da še niso bili navezani nobeni stiki s predstavniki unije jeklarskih delavcev. Sam Murray očividno ne namejava pritiskati na korporacijo, pri kateri je vposlenih 150,000 delavcev.

Odpornik jeklarskih družb se je zlomil, ko je Bethlehem Steel Corp. prva pristala na zahteve za penzije za svojih 90,000 delavcev. Nji je sledila Jones & Laughlin Steel Corp., ki je sporazum podpisala včeraj. Čeprav potankosti tega sporazuma niso bili objavljeni, se na splošno

zadostna novica

Mrs. Antonia Pulz iz 3174 W. 140 St. je prejela žalostno vest iz Rosario, Argentina, da je tam 25. oktobra umrl po daljši bolezni njen brat Ernest Urbančič, star komaj 39 let. Rojen je bil v Krušulju Brda pri Gorici na Primorskem, odkoder se je podal v Argentino leta 1923. V Argentini zapušča žalujočo soprogo in sestro Amalijo Ušaj, v Clevelandu dobro poznanega brata Cirila Urbanciča na 4208 W. 50 St. in sestro Antonijo, ki je žena Josepha Pulza, razpeljavalca pive, v stari domovini pa brata Antona in Karla in dve sestri Marijo Beč iz Nova Gorice in Karolino iz Boumo Nota, Furlanija, ter mnogo drugih sorodnikov in prijateljev v domovini in Argentini. Bodi mu ohrajen blag spomin!

Slovenec podrl medveda na lov na srnjake

Mrs. Mary Bergoch iz 659 E. 160 St. je prejela izrezek iz časopisa Gt. Falls Tribune, ki izhaja v Heleni, Mont., ki opisuje kako je njen brat Frank Benigar iz East Helene podrl z enim strelom velikega medveda, s katerim se je soočil na lov na srnjake osem milj od svojega doma.

Kakor se glasi poročilo, je Benigar naletel na medveda v gozdu, ko je jedel jagode. Meneč, da bo medveda prepolil, je vrzel kamen proti njemu, kar pa je medveda razjarilo, da se je hitro zasukal in zapolid proti Benigaru, ki se je sklonil in oddal en strel, s katerim je velikansko žival podrl. Ko je bil medved ščičen, je tehtal 318 funtov ter je meril šest čevljev in šest inčev.

EDWARD J. KOVACIC

bo zopet councilman 23. varde

Dulles je v New Yorku izgubil sedež v senatu

Za župana New Yorka je bil ponovno izvoljen O'Dwyer; republikanci so ponovno doživel poraz

NEW YORK, 9. nov.—Demokrati-liberalni kandidat Herbert H. Lehman je danes odvzel republikanskemu kandidatu Johnu Fosterju Dullesu sedež v zveznem senatu. Lehman je zmagal s približno 250,000 glasov večine.

Drugi težki poraz so republikanci doživel z zmago župana Williama O'Dwyera, proti kateremu sta kandidirala republikačna Newbold Morris in levicarski kandidat American Labor Party Vito Marcantonio.

Volilna kampanja v New Yorku je bila zelo živa. Za Dulresa je agitiral guv. Thomas E. Dewey, medtem ko je tik pred volitvami Lehmana podprt predsednik Truman.

Zmagu Lehmana in O'Dwyera se tolmači kot zmago za Trumanov "Fair Deal" program.

Zanimanje je bilo veliko tudi u councilmanske volitve, posebno ker so republikanci, demokrati in liberalci združili svoje napore, da bi porazili sedanjega mestnega zastopnika Benjaminja Davisa, ki je eden od enajstorcev v New Yorku obojenih komunitov. Davis je še zadnjini teden bil izpuščen iz zapora. Na osnovi volilnih rezultatov je zmagal njegov republikansko-demokrati-liberalni kandidat Earl Brown, ki je kakor Davis tudi črnec.

OHIOIMA BLIZU
8,000,000 PREBIVALCEV

WASHINGTON, 7. nov.—Vladni statistični urad računa, da bo v Ohiju pri prihodnjem štetju nad 8,000,000 prebivalcev. Po štetju, ki je bilo zavrneno 1. julija je v Ohiju bilo vključno 7,989,000 prebivalcev.

CESKE OBLASTI
SVARIJO DUHOVNIKE

PRAGA, 8. nov.—Češkoslovaški časopis "Gazeta katoliških duhovníků," je danes opozoril vse duhovníke, da se je doba vladnih pomilostitev končala in da bo vsak duhovnik, ki bi kršil državne zakone, odslej težko in strogo kaznovan.

TRINAJST UBITIH V
ZELEZNISKI NESRECI

MADRID, Španija, 8. nov.—Trinajst oseb je bilo ubitih in 31 ranjenih, ko sta dva električna vlak trčila devet milj od Madride.

Obisk mlekarne

Vsem Progresivnim Slovenkam se naznana, da se skupno podajo na ogled mlekarne Telling Belle Vernon Co. dne 17. novembra ob 12:30 uri popoldne. Vse tiste, ki se nameravajo udeležiti, se prosi, da sporočijo eni ali drugi od sledenih: Eva Coff, IV 3176; Gertrude Potočnik, PO 9400 ali Pauli Prudich, IV 7246. Sestale se bodo vse pred Slov. del. domom na Waterloo Rd. ob 11. uri, odkoder se skupno podajo v mlekarno.

Kovačič je v 23. vardi brez težav premagal svojega nasprotnika; kot zgleda je Fakult zmagal v 32. vardi

Volilci so tudi glasovali za spremembo dosedanjega sistema glasovanja ter za svobodno prodajo barvanega margarina

Thomas A. Burke je včeraj že tretjič zaporedoma bil izvoljen za župana Cleveland. Na osnovi uradnih volilnih rezultatov, ki so bili objavljeni danes zjutraj, je Burke dobil 120,896 glasov, njegov nasprotnik republikanec Franklin A. Polk pa le 57,670.

Zmaga za oleomargin, sprememba glasovnice in čarter

Ohijski volilci so včeraj tudi zavrgli sedanji način glasovanja in odobrili predlog za tako zvano Massachusetts glasovnico, ki je bila predlagana kot amendment ustava. Po tej novi glasovnici bodo kandidati označeni pod uradom, za katerega kandidirajo. Odpravljen pa je tudi "straight ticket," kar pomeni, da se bo moralo voliti za vsakega kandidata posamezno.

Za spremembo glasovnice je bilo oddanih 631,126 glasov, proti 482,570.

Kar se tiče predloga za svobodno prodajo barvanega oleomargina, je bila sprejeta s 786,034 proti 553,732 glasov. To pomeni, da so mlekarji lobisti doživel občutni poraz.

Volilci so tudi odobrili Komisijo, ki bo pripravila čarter, ter glasovali za 30 kandidatov na glasovnici. Od teh jih bo izvoljenih 15.

Za šolski odbor izgleda, da bo ponovno izvoljen sedanjí član: Alfred A. Benesch, Norma F. Wulff, Charles A. Mooney in Carl F. Shuler. Za ta odbor je kandidiral tudi predsednik cu-yahoške Komunistične stranke Anthony Krchmarek, ki pa je ostal daleč zadaj.

Bolj natančne volilne rezultate bomo podali jutri, ko bo štetje glasov že končano.

Sims zmagal v Euclidu

V Euclidu je na osnovi neučinkovitih rezultatov ponovno bil izvoljen za župana Kenneth J. Sims, ki je dobil 9,648 glasov, njegov nasprotnik Richard A. Maher pa le 1,542.

Od kandidatov slovenskega porekla je v Euclidu ponovno zmagal za šolski odbor Raymond J. Turk, dočim je v tretji vardi, kjer je največ slovenskih in hrvaških volilcev, Michael J. Boich premagal svojega nasprotnika Franka Derdicha.

Poroča

V soboto, 12. novembra se bo poročila Miss Mary Vodopivec, hčerk Mr. in Mrs. Louis Furlan iz Stevenson Blvd., Wiloughby, O., in Mr. William Frank, sin Mrs. Frances Frank iz 19505 Chickasaw Ave. Poroča se vrši v cerkvi Old Stone ob 10:30 dopoldne. Poročna slavnost pa bo zvečer v Slov. del. domu na Waterloo Rd. Novoporočencema čestitamo in jima želimo vse najboljše v zakonu!

JOHN A. FAKULT
novi councilman 32. varde

"ENAKOPRAVNOST"
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HENDERSON 5311-12
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)
By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):
For One Year—(Za eno leto) \$8.50
For Six Months—(Za šest mesecov) 5.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:
(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):
For One Year—(Za eno leto) \$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov) 6.00
For Three Months—(Za tri meseca) 3.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at
Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

UREDNIKOVA POŠTA

Vinska trgatava "Belokranjskega kluba"

Slovenci imamo številno različnih narodnih praznikov, kateri niso v nobenem koledarju zaznamovani kot prazniki, in vendar jih je naš narod skozi sto in stoletja obdržal kot take. Eden od teh je naš vinski patron sv. Martin. Če kdo od Slovencev zna, kaj se pravi krstini vino o sv. Martinu, so to naši Belokranjeni, ker lahko rečem, da velik del Belokrajne je velikanski vinoigrad.

Da popolnoma ne pozabimo na naše vinske gorice in zidanice, bo naš "Belokranjski klub" priredil v soboto 12. novembra vinski trgatava s plesno veselico v Hrvaškem narodnem domu na St. Clair Ave. Vzrok, da bomo šli v Hrvaški dom je, ker so vse dvorane v Slovenskem narodnem domu za ta dan oddane za več let vnaprej. Marsikateri od naših naseljencev je slišal o Belokranjcih, toda še sedaj ne ve, kaj in od kod so? Ne bom se motil, če rečem, da so bili ravno Belokranjeni med prvimi slovenskimi naseljenci v Ameriki.

Jaz sem duhovnik katoliške cerkve. Nisem izobčen in se ne nahajam pod cerkveno cenzuro kakrsne koli vrste. Jaz sem ameriški državljan po rojstvu. Pripadam irski škofiji in imam pismeno dovoljenje škofa, da sem lahko odsoten iz škofije. Na osnovi tega, kot se to reče, jaz imam v katoliški cerkvi dobro pozicijo in jo nameravam tudi ohraniti.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

.

IVO PIRKOVIC:

BITKA ZA PLETERJE

(Nadaljevanje)

Predno bom pripovedoval, kako je partizanska pest iz pravistih gorjanskih gozdov, ki so jih imeli po ofenzivi belogardisti za očiščene, razbila obroč belogardističnih postojank okrog Gorjancev in pokopalna neumne sanje majorja Novaka in njegovih ljudi, se mi zdi, da bi bilo potreben povedati preje še, kakšen blagoslov je bila bela garda za samostan in njegovo okolico. Iz svetišča so bili naredili jamo razbojnike, dokler niso partizani popivajočih in preklinajočih skrunilcev samostana z njihovimi harmonikami in malovrednimi ženskami izguali z bičem ter samostan vrnilih menihom.

2. "Najrnejši dnevi v zgodovini Pleterij"

Odkar so prišli v zgodnjem polmletju 1942 v Gorjance partizani, pa vse do konca oktobra, so bili Pleterje na osvobojenem svetu. Partizani so takrat prihajali v samostansko kovačnico popravljati svoje orožje, podkovat konja ali si izposoditi srednje; samostan jim je dajal zdravila in oskrboval njihove bolnike s hrano,odejami in perilom. Samostanskega življenja redovnikov pa ni nihče motil. Kadar je bilo kaj treba, so partizani prišli v Pleterje, se pogovorili in vsako stvar uredili tako, da je bilo prav za vse. Gorjanski bataljon je na svojem ozemlju vzdrževal red in

je o tem spet pletarski prior sam, ki je bil vsemu priča:

"Sedaj se je začelo po samostanu divjanje. Del parka so (belogardisti) dali posekati brez vsakega dovoljenja ali dogovora s samostanom. Nasprotno, v samostan so poklicali kmete, jim zapovedali sekati, a to, kar so posekali, so jim rekli, da je njihovo in da lahko odpeljejo. Kmetje so prišli z vozmi, rušili brez usmiljenja in odvajali drva, kakor da so njihova... Ko smo najodločneje ugovarjali so prenehali sekati, ko so že velik del parka uničili."

"V samostanu so začeli graditi bunkerje; enega bližu vrat, ki vodijo v gozd proti Javorovici; drugega pred staro cerkvijo poslužuje se v ta namen prostornega vhoda v cerkev — niti cerkv kot svetišču in zgodovinskemu spomeniku niso priznanih. (ta cerkev je na Slovenskem ena najlepših gotskih stavb, ki jo je zgradil v začetku 15. veka Celjski grof Hermann II., Op. I. P.); dalje so gradili bunkerje po hodnikih v prednjem delu samostana in tako preprečevali prehode skozih hodnik, končno pred glavnim vhodom v samostan. Glavna samostanska vrata, pred katerimi je stal močan bunker, so bila dan in noč odprta, da nam je bila sleherna kontrola nemogoča. Na cesti pa, ki vodi v samostan, so imeli "španske jezdeče", žične zapreke. Opeko za bunkerje so dovajali na debelo. Na zvoniku so imeli strojnico. Po vseh hodnikih so postavili straže. V zvoniku in zvoniku so hodili neprestano z velikim krikom in vikom. Z zvonika so pogosto streljali, seveda brez vsakega razloga. Tako so večkrat streljali na hišo admirala Vučera v Drži in jo poškodovali... Po vsem samostanu so žvižgali, peli, kričali, kadili, metali povsod naokoli cigaretnne ostanke in pljuvali. Pred cerkvijo so imeli stražo in so kakor

nalači in brez vsake obzirnosti do bogoslužja tik pred cerkevnimi vrati ropotali in kričali. Takšni so bili tisti, ki so se borili za Boga in čeckali po zidovih: "V borbi za vero, Boga in domovino" ali: "Legija mlada — ti naša si nuda — partizan naj krepa — tako naš narod sklepa". To vse naj bi bilo v duhu krščanske ljubezni in strpnosti!"

"Oni spet — popisuje pater prior dalje žalostne razmere v samostanu, ko so gospodarili v njem belogardisti — oni spet, ki so bili po sobah, so ves dan peli, igrali na harmoniko, pjančevali do kasne noči. Pogzdravljalni nas sploh niso, razen nekaterih katoliških mladeničev, ki so vsak dan bili pri maši in šli vsak dan k obhaliju. Toda ti so nam povedali, da so si to borb za Boga in vero predstavljal drugače in da so bili prav za prav zapeljani. Najodvratnejše so preklinjali, da so se samostanski bratje, ki tega niso vajeni, prav zgrajali in se prihajali priorju pritoževati. Kaj je bilo mogoče narediti, ko pa so bili komandanti mnogo slabši od moštva. Tako je dal ta Svarun prav na neki petek (!) peči za sebe in ostale komandanate na ražnju odojka. Poštene se je napil in v pijanosti zmetal več ročnih bomb skozi okno na dvorišče ter poškodoval več kot 50 oken. Da bi se pa opravičil, je razglasil, da so prišli do samostanskega zidu partizani in vrgli čez zid bombe."

"Beli so šli večkrat v okolico na patrole. V soseščini so popili vse vino. V tem se je odlikoval posebno nek rogovičast in močar mesar, ki je potem v pijanosti metal ročne bombe in strelijal okoli s puško, plašil na tačnici ljudi in zdi se, da je tak nekoga tudi poškodoval. Pri neki priliki, ko so šli na Vodenice, se je tako nek komendant ranil sam (v resnici sta bila takrat ranjena dva: komandir

Alojz Bavdaš in kaplar Franc Černe, oba iz Ljubljane; pijana sta v Dol. Stari vasi metalna bombe, ko sta stikala za dekleti; Bavdaš jih je izkupil po desem očesu, rakah in nogah, Černe pa po nogah in sta bila oba prepeljana v italijansko vojno bolnišnico v Novo mesto). Tudi pred glavnimi samostanski mi vrati je bila straža. Ponoči so prihajale ali imenovane "kuričke" v vojaških plaščih, ki so obstajale pri oficirjih vse do jutri. Zjutraj so nam to pripovedale straže, se nad tem zgrajale in to obojale. Toda "kuričke" so prihajale še naprej."

"Neprenehoma smo se pri belogardistih pritoževali — bremeno pri p. prioru dalje — ter se z njimi prepriali, ker so se ponatali in delali tako, kakor da je samostan njihov, brez vsakega vprašanja in dovoljenja rabili na debelo samostanska drva, jemali samostansko seno, dajali odvazati drevje, ki ga je posekal samostan itd., z drugo strani pa so govorili, da komunizem uničuje zasebno lastništvo in da se je treba zato boriti proti njemu na življenje in smrti."

Ta čudna farovška vojska s francoskimi puškami kakor fižolvkami, baskovskimi čepicami in plačana v lirah je bila sprta s svojim narodom in sama nad seboj. V komandantih niso videli lepega zgleda. Kaj bi se potem čudili, če so belogardisti svoje častnike sovražili. "Komandantom so ugovarjali in jim večkrat odrekli poslušnost ter pretili, da bodo odšli in celo, da jih bodo pobili," piše pleterski pater prior o tej stvari.

"Ob nedeljah so imeli po navadi na samostanskem dvorišču službo božjo in pridig. V samostanu je stanoval duhovnik Koplenik iz Orechovice. Prior ga ni videl nikoli, niti se ni sam nikoli prišel predstaviti. Bil je eden. Oborožen je bil do zob.

Pridiga je bila političnega značaja. Na Brezovici pa je bil vojni duhovnik Šinkar, ki je nosil vedno puško, revolver, okoli pasa pa ročne bombe. Prior ga je vprašal, ker je prišel včasih v Pleterje, kako sme kot duhovnik biti tako oborožen. Odgovril je, da je to za samoobrambo in da jim je bilo to dovoljeno iz Rima. Prior je dejal, da je to čisto izključeno, ker je očitno prav tako cerkvenem pravu."

"Najdalostnejše je bilo, kadar je prišel v samostan italijanski kapitan iz Št. Jerneja in prinesel za belogardiste plačo. To so partizani belim po pravici najbolj zamerili. Dali so se od okupatorja plačevati za službo, ki so jo vršili proti svojim lastnim sonarodnjakom, in tudi mi smo jimi to zelo zamerili ter jim očitali, da so italijanski plačanci. Ce imajo svoje prepranje, naj se bore z idealizma brezplačno, a ne za to judeževno plačo. Ali je potem čudno, da so partizani bele prezirali? Tudi hrano so dobivali od Italijanov zastonji. Makaroni jim niso prijali, ker so jih izlivali v kanal. Dne 13. januarja 1945 je prišel v Pleterje in inspekcijsko bele garde general Gambara... Pred odhodom je dal Gambara

vsaki četji po 500 lir, da si kupijo, kot je rekel, pijačo..."

"To bivanje belih in njihovo obnašanje so bili najrnejši dnevi v zgodovini Pleterij. Koliko smo trpeli vsi zavoljo njihove neuglavjenosti in brezobzirnosti, nesramnosti in divjaštva, je težko opisati."

Tako popisuje življenje bele garde v pleterskem samostanu p. prior, dr. Josip Edgar Leopold. Ni čudno, če se mu po vsem tem izvije težak vzdih: "Kolikšna sreča, če bi odšli".

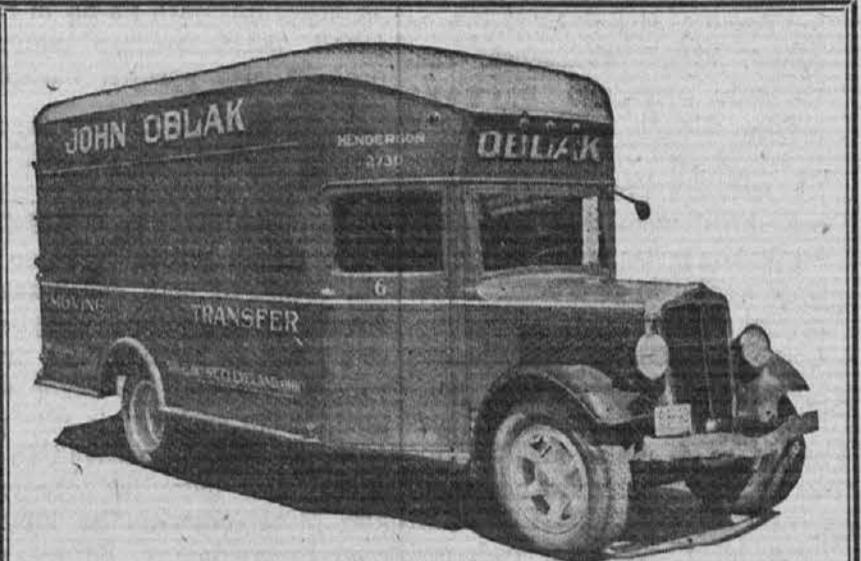
Tudi poveljnik partizanske I. operativne zone, Milovan Saranović pravi v svojem poročilu o bitki za Pleterje: "... tišino tega samostana so zmotili s svojo navzočnostjo belogardisti, ki so se vanj naselili in s svojim nenaravnim in razuzanim življenjem oskrnili samostan."

Med tem so se portizani v gozdovih odločili, da bodo Pleterje zopet osvobodili in osvojeno ozemlje, ki se jim je ob okupatorjevi ofenzivi zožilo, spet razširili.

3. "Da se samostan očisti..."

(Dalje prihodnjic)

V "Enakopravnosti" dobite jedno sveže dnevne novice o dogodkih po svetu in doma!

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga poklicete vsak čas, podnevi ali ponoči. Delo garantirano in hitra postrežba. Obrnite se z vsem zaupanjem na vašega starega znancanca

JOHN OBLAKA

1146 East 61st St.

HE 2730

N. J. Popovic, Inc.

IMA ZASTOPSTVO

Chrysler-Plymouth avtov

PRODAJA NAJNOVEJŠE 1949 IZDELKE KOT TUDI
RABLJENE AVTE

V zalogi ima razne dele in potrebščine za avte ter izvršuje razna popravila po tovarniško izurjenih mehanikih.

8116 LORAIN AVE.

ME 7200

NICK POPOVIC, predsednik

MIŠKO KRANJEC

OS ŽIVLJENJA

ROMAN

POSAMEZNIKI

(Nadaljevanje)

"Da," je rekel na njihovo nezaznimanje. "Prav resno mislim. Kam pa pride, če bomo takto delali, kakor bi vi hoteli. Ani tri orale, Marku oral, Matiji prav toliko in toliko vsem družim. Ko z ženo umreva, razdeli se najnina dva orala. Za dvajset let, ako ne prej, boste vi deliti. Cez petdeset let vaši sinovi. In če sto let ne bo več kaj deliti. Za sto let bo kakor nekot: revezni ne bodo imeli nicens. In treba bo znova deliti in ki so bile še dovolj nejasne v njegovi glavi. Komaj

rahlo se mu je nekaj zasvitalo, pa se je že oprivel tega. Naj padaž odgovarjajo na to, ako imajo kaj pametnega.

"To so neumnosti," je rekel Matija.

"Saj nismo v Rusiji," je zdaj prvič omenil Anin mož Andrej. V njihove stvari se ni nikdar spuščal in mu tudi niso pustili. Komaj, da se je vmes kaj namenski kakšni stvari, ki se mu je zdela narobe.

"Čemu pa v Rusiji?" se je zaražel oče nanj. Vse doslej ni mogel vzljubiti tega človeka in ga ni nikdar cenil; kakor bi se bil vsilil v njihovo družino.

"Pa tako vendar delajo v Rusiji," je dejal oni, dasi malomarno. "Tam je zemlja skupna lastnina. Kaj smo že tako da lej?"

"Dobro, dobro," je miril sin Marko. "Pustimo zdaj to, ali smo v Rusiji ali nismo in kdo ima pravico tu biti. Jaz sem bil v Rusiji še potlej, ko so že urejali. A kaj to nam mari? Tu je svet drugačen, to je tisto. Lahko, da imate prav, ali pa nimate, kakor se pač vzame. Stari ljudje vedno misljijo, da imajo prav. Toda mi vendar moramo živeti, kajkaj živijo drugi ljudje in tako delati. In zato boste morali pre-

odgovoriti kaj krepkega. Zato je pustiti enemu zemljo, ker je to še pristavljal: "Komur ni prav, sem dejal, lahko gre, in še danes." S tem je mislil tega Andreja.

"Ali pa naj ostane," je rekla Ana, ki je dobro vedela, kam oče meri. "Jaz sem lahko tu, moji otroci tudi in prav tako moj mož."

"Zastran mene ste lahko, kakor se vam pač zdi, a to sem vam hotel povedati, da temu tu jaz gospodar."

"Dobro, dobro," je miril sin Marko. "Pustimo zdaj to, ali smo v Rusiji ali nismo in kdo ima pravico tu biti. Jaz sem bil v Rusiji še potlej, ko so že urejali. A kaj to nam mari? Tu je svet drugačen, to je tisto. Lahko,

zadnjem prideta še Katica in Tinek. Katica in Andrej sta se na glas zasmehala: Ana pa je rekla zasmehljivo: "V tej luknji vendar ne moremo prebivati vti, to sami vidite. Kje na svetu pa je tako, da bi v eni luknji živelio moža in čakamo, kdaj se bo vam delo, kakor živijo drugi ljudje in tako delati. In zato boste morali pre-

pustiti enemu zemljo, ker je to še navadi pri nas. Ali to storite že zdaj, ali pa pred smrtno. Mi bi rajši videli, da bi se zgodilo zdaj, da bi se potem vedeli ravnavati."

"Ne," se je uprl oče. "To bi bilo krivico, ako bi eden dobil vse. Zemlja ni samo moja, da bi lahko dal, kateremu bi se zdelo. Jaz samo odgovarjam zanjo, Zemlja je vseh nas. Kaj bi pa rekli oni, ki so zdaj še premali, da bi o tem govorili, kaj bi rekli, ko dorastejo?"

"To je neumnost," je dejal Matija. "Mar naj mi čakamo, da Tinek dorase in bo začel misliti? Mi smo vendar že dovolj stari. Ana je že poročena. Zdaj se bo oženil še Marko in potlej jaz. Kaj naj vsemi tako priženemo domov žene, kakor je Ana svojega moža in čakamo, kdaj se bo vam delo, kajkaj živijo drugi ljudje in tako delati. In zato boste morali pre-

Kaj ne vidite, da je smešno, skoči blazno?"

"Oh," se je smehljal oče. "Jaz vse to dobro vidim. Toda kar hočete vi — kaj ni prav tako blazno kakor to, kar hočem jaz? Ali pa še bolj. Vi mislite, da je tako dobro, ker je v navadi. A meni se zdi, da neumnost ostane neumnost, pa čeprav jo vsi uporabljajo, kakor je črn kruh črn, pa čeprav je ta kruh in ga vse jedo. Pogača ni. Dobro, pa se oženite domov. Vsakega žena ali mož naj pridobi k hiši toliko zemlje, kakor gre vam vsakemu posameznemu. Potem se to zdrži in vsem bo lažje."

Marko in Andrej sta se na glas zasmehala: Ana pa je rekla zasmehljivo: "V tej luknji vendar ne moremo prebivati vti, to sami vidite. Kje na svetu pa je tako, da bi v eni luknji živelio moža in čakamo, kdaj se bo vam delo, kajkaj živijo drugi ljudje in tako delati?"

"Da," je priznal oče, "zdaj je

še za eno pre malo prostora. Moj oče jo je delal zase in za svojo ženo. Na veliko družino ni mislil. Naj bi se pa družina ne širila. Da nas bo toliko, tega ni mislil. In tudi jaz nisem mislil..." se je hotel nekako opravičiti. "Tedaj so bile pač žalostne razmere in oče je bil zadovoljen, da ima vsaj tako hišo. Mi pa lahko delamo za nove potrebe, napravimo lahko tako veliko, da bo prostora za vse."

Tedaj je sin Marko vrgel žlico stran, vstal od mize in dejal: "Saj se vam je docela zmešalo, kar ste dobili zemljo. Prej ste bili nekam pametnejši."

(Dalje prihodnjic)

MIHAJL ŠOLOHOV

TIHI DON

ČETRTA KNJIGA

(Nadaljevanje)

Grigorij je ležal s široko razkrečenimi nogami, se opiral na komolec in z žejnimi očmi ogledoval v sončno meglico zavito stopo, na daljnem grebenu si neče se stražne gomile, prelivajočo se nemirno miglavico na meji pobočja. Za trenutek je zaprl oči in poslušal bližnje in dalnje žgolenje škrjančkov, lahko hojoj in prhanje pasodiž se konj, žvenkljanje žval in šestenje vetra v mladem zelenju... Čudno občutje spoščenja in pomirjenosti je okušal, ko je bilo že dolgo znano občutje. Prevzel ga je vselej po prebitem strahu in tedaj je Grigorij kakor na novo zagledal vse okoli sebe. Kakor bi se mu zaostrišla vid in sluš in vse, imo česar je poprej šel, ne da bi opazil, je po prenesenem razburjenju pritegnilo njegovo pažnjo. Enako mikaven se mu je zdajše del vršči poševni pot let jastreba prepelčarja, ki je zasledoval neko majčeno ptičko, kakor počasno koracanje črnega žužka, ki je trumoma premerjal razdaljo med njegovima, Grigorijevima, razpostavljenima komolomama, kakor rahlo pozabavanje škratnočrnega tulipana, ki ga je malce majal veter, da se je lesketal v živi neomadeževani lepoti. Tulipan je rasel čisto blizu, na robu podrgate sviščevega brloga. Treba bi bilo samo stegnuti roko, da bi ga utrgal, ali Grigorij je ležal in se ni ganil, molče je navdušeno občudoval cvet in toge liste steba, ki so ljubosumno varovali v naročju mavrične kapljice justrane rose. Potem pa se je ozrl drugam in dolgo in brez misli spremmljal orla, ki je plaval v visočini nad mrtvim gradiščem opuščenih sviščenih brožin...

Cez kaki dve uri so spet sedli na konje in poskušali pred nočjo doseči znane vasi v jelanskem okraju. Rdečarmejska izvidnica je prejkone po telefonu sporočila:

— Nu, kako pa so pogodili? Prav gotovo so nalač tjakaj

V nogu so me zadeli... In ravno v tole, v hromo... Ali ti niso razbojni, a?

Cumakov se je nagnil vznak in se na grlo zakrohal. Smedjal se je tako, da so mu v oči stopile solze. Posadil je na konja na njegovo roko opirajočega se Sterljadnikova in se zmeraj stresal od smeha in gorovil:

— Nu, kako pa so pogodili? Prav gotovo so nalač tjakaj

JOS. ŽELE IN SINOVI POGREBNI ZAVOD

6502 ST. CLAIR AVE.
Avtomobili in bolniški voz redno in ob vsaki ura na razpolago.
Mi smo vedno pripravljeni z najboljšo postrežbo.
COLLINWOODSKI URAD:
452 EAST 152nd STREET

ENDicott 0583

Tel.: IVanhoe 3118

PERUTNINA

17330 BROADWAY, MAPLE HEIGHTS

V zalogi imamo vedno mlade piščance in vse vrste perutnine. Se priporočamo za svatbe, bankete in razne druge prilike. Pridite in si izberite.

ANDY HOČEVAR in SINOVI
TEL. v trgovini: Monirose 2369—na domu: Monirose 1368 W

VABILO NA

LETNO PLESNO VESELICO

Društva "Na Jutrovem"

ŠT. 477 SNPJ

V SOBOTO, 12. NOVEMBRA

V SLOV. DEL. DVORANI

PRINCE AVE. IN E. 109 ST.

Igra Johnny Pecon orkester s

Lou Trebarjem

Vstopnina 75c

Cenjeno občinstvo je prijazno vabljeno na obilno udeležbo, ker zabave in razvedrila bo za vse dovolj

merili... Videli so, nekakšen šepavec ti dirja, dajmo, so si mislili, za stavo mu prestrelimo to nogo... Oh, Sterljadnikov! Oh, ti moja smrt!... Noga bo zdaj še za palec krajsa. Le kako boš zdaj plesal? Sedaj bom moral skopati aršin globočko kotanjo za tvojo nogo...

— Molči, gobeždač! Mar mi je zate! Utihni, za božjo voljo! — je prosil Sterljadnikov in se kremlil od bolčine.

Cez pol ure, ko so začeli jezditi po vesini ene izmed nešteti suhih strug, je poprosil:

— Dajmo, ustavimo se, malo počakajmo... Moram si rano zamazati, kajti krvi se je natekel že pol škorenj...

Zaustavili so se. Grigorij je držal konje. Fomin in Košelev sta na redko obstreljevala miličnike, ki so migljali v daljavici. Cumakov je pomagal Sterljadnikovu sezuti se.

— Krvi se je pa res veliko natekel... — je dejal Cumakov, se namrščil in zilil iz škorinja na tla rdečo brozgo.

Hotel je že razrezati s sabljom mokro od krvi toplo hlačnico, a Sterljadnikov ni pustil.

Dobre hlače so še, kaj bi jih trgal, — je rekel, se oprl z rokami ob zemljo in dvignil ravneno nogo. — Sledi hlačnico, same na rahlo.

— Imaš obvez? — je vprašal Cumakov in otipaval žepa.

— Kaj vraga mi je treba teh tvojih obvez? Tudi brez njih pojde.

Sterljadnikov je pazno pregledal odprtino, kjer je krogla izstopila, potem z zobmi potegnil iz naboba kroglo, nasul na dlan smodnika in dolgo mešal smodnik s prstjo, potem ko je najprej prst razmočil s slino. Obe luknji prebojne rane je na debelo zamazal z blatom in zavoljno rekel:

— To je preizkušena stvar! Ranica se bo zasušila in se čez dva dni zacecila kakor psu. Prav do Čira se niso več ustavili. Miličniki so se držali za njimi v spôščljivi razdalji in le podredkom so od tamkaj zavezeli posamezni strelci. Fomin se je pogosto ogledoval in rekel:

— Spremljajo nas in nadzorujejo... Ali pa čakajo pomoči od kod? Namenoma ostajajo da leži od nas...

Pri vasi Vislogozovskem so

Moški in ženske, ki morajo nositi OPORE (TRUSSES) bodo dobro postreženi pri nas, kjer imamo moškega in žensko, da umerite opore.

MANDEL DRUG CO.
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
15702 Waterloo Rd. — IV 9611

JOE GORNICK
na 15625 HOLMES AVE.

ŠE VEDNO

dela nove in popravljene stare moške in ženske obleke. Krajša in podaljšuje ženska krila po najnovješti modi.

Se priporoča

J. GORNICK

B. J. RADIO SERVICE
1363 E. 45 St. — HE 3028

SOUND SYSTEM INDOOR—OUTDOOR

Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatov

Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo jamčeno

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicot 3113

ENAKOPRAVNOST

pri brodu prejezdili rečico Čir in se korakoma povzpeli na polzen holm. Konji so bili do kramja zbiti. Nizdol so še nekako zadrncali v dir, navkreber pa so jih gnali za uzde in z rokami grebali z mokrih konjskih laotnic in križev treptajoče kosme pene.

Fominove domneve so se uresničile: kakih pet vrst od Vislogozovskega jih je začelo pregačati kakih sedem jahačev na spočitih, urno hitečih konjih.

— Če nas bodo še nadalje takole podajali iz rok v roke, nas bodo pobozali! — je mrko rekel Košelev.

Jezdili so po stepi brez poti in se po vrsti odstreljevali: medtem ko sta dva ležala v travni in streljalá, so drugi odjahali kakih dve sto sežnjev, razjahali in obstreljevali nasprotnika, s tem omogočili prvima dvema, da sta odpeketala za štiri sto sežnjev dalje, legla in se pripravila na streljanje. Ubili ali nevarno ranili so nekega miličnika in pod drugim ubili konja. Kmalu je bil ubit konj tudi pod Cumakovom. Ta je potem tekel vštric s konjem Košeleva in se držal za streme.

(Dalje prihodnjic)

Naročajte, širite in čitajte "Enakopravnost!"

V NAJEM

se odda spalno sobo in kuhinjo novoporocenemu ali zakonskemu paru brez otrok.

Za vse podrobnosti poklicite MU 8234

POSEBNOSTI V EUCLIDU

770 BABBIT RD.—prazno; 5 1/2 sob na enemu nadstropju; zaprt porč, 2 garazi; dodatna lota na vogatu. Cena \$10.000.

ZIDANA HIŠA. 4 1/2 sob, stara 6 let. Cena \$10.500.

KE 8360 Mrs. Peterca EV 8754
E A S T L A N D R E A L T Y

HIŠA NAPRODAJ V WEST PARKU

Moderna hiša s 6 sobami na eno družino; fornez na plin in premog; sadno dreve. Zelo lepa lota in garaza. 19 let stara. Cena \$11.500. Lahko takoj prevzamete.

Poklicite
TISOVEC REALTY
R E A L T O R
1366 MARQUETTE — EN 4936

V NAJEM SE ODDA

veliko opremljeno sobo in kuhinjo. Vse udobnosti. Pripravno za par deklet ali starejšo dvojico.

Poizvite se na

1376 E. 49 ST.

GOSTILNA NAPRODAJ

D 1 in D 2 licenci

Napol okrogla barja; električni hladilnik; moderna kuhinjska; sedeži za 100 oseb; turistične sobe zgoraj; lastni plin; na Euclid Ave. Zelo prometen prostor. Za nadaljnje informacije poklicite

C. A. RYBAK
R E A L T O R
UL 1-2233 zv. PO 6727

ŽELIMO DOBITI

HISO ZA 1 ALI 2 DRUŽINI. CE IMATE NAPRODAJ, poklicite

IV 7646
R E A L T O R

FORNEZI

Nove fornezne na premog, olje, plin, gorko vodo ali paro vzpostavimo. Resetting stane \$15; čiščenje \$5. Prenemimo stare fornezne na olje ali plin.

CHESTER HEATING CO.
Govorimo slovensko
1193 Addison Rd. UT 1-0396

ALI KAŠLJATE?

Pri nas imamo izborno zdravilo, da vam ustavi kašelj in prehlad.

MANDEL DRUG CO.

Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.

15702 Waterloo Rd. — IV 9611

CLEVELANDSKA RAZSTAVA HRANE IN HIŠNE OPREME

Umetniki radija v osebi

* HORMEL DEKLISKI ODDELEK
v četrtek, petek, soboto

* WALTER O'KEEFE
od pondeljka do petka

PUBLIC HALL

10. NOV. do 18.

DNEVNO: 1. do 11. ZV.

Vst.: 50c Zaprio ob nedeljah

Naznanilo in zahvala

Z globoko žalostjo v naših srčih naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je nemila smrt posegla s svojo koščeno roko v našo sredo in je umrla naša ljubljena soprona, mati in stara mati

1898

1949

ANA KOSS

Blagopokojnica je podlegla težki in dolgotrajni mučni bolezni dne 7. oktobra 1949. Pogreb se je vrnil dne 10. oktobra iz Grdinovega pogrebnega zavoda in po opravljenih cerkvenih pogrebnih obredih v cerkvi sv. Vida smo jo položili k večnemu počutju v naročje materi zemlji na pokopališču Calvary.

Doma je bila iz Dolenijske vase, fara Mirna peč na Dolenijskem. V Ameriki se je nahajala 29 let in je bila članica društva sv. Ane št. 4 SDZ, društva Marije Magdalene št. 162 KSKJ in podr. št. 25 SZZ.

V dolžnost si stejemo, da se iskreno zahvalimo vsem, ki so krsto pokojnico ozlavili s krasnimi venci v cvetlicami. Zahvala izrekamo sledenim: Mr. in Mrs. Mike Pinculič st. Mr. in Mrs. Frank Corradi, Mr. in Mrs. Louis Kraus, Elmer in Pauline Schneider, Cleveland Hydraulic Employs, Mr. in Mrs. John J. Novak, Mr. in Mrs. Frank Novak ter Mr. in Mrs. Robert Erwen, Halle Cafeteria Workers, Mr. in Mrs. L. Komar in Painesville, O., družini Kramarič, Mrs. Grzak in Walter, Mr. in Mrs. Obolnar ter Mr. in Mrs. John Oster, Mrs. Frances Piskur in družini, družini Frank Tomič, Mr. in Mrs. Charles Rotter, Mr. in Mrs. Ralph Geram, Roeder, Treiber Sr., Krisch, Treiber Jr. ter Chlopek družine, Mr. Frank Toparis ter Mr. in Mrs. Niski, družini J. Ladija, Don in Mary Budinsky, podr. št. 25 SZZ, društvo sv. Ane št. 4 SDZ ter za skupni venec: Irene Hrdlicka, Jackie Willett, Mary Ann DeFiore, Mildred Perrin, Claire Skulmowski, Mary Moffett, Louise Aftora, Vilma Hale